

Løgmaður skjýtur spurvar við kanónurm:

Ov lítið mál at fella samgonguna

- Hetta er ikki eitt mál, sum eigur at kunna fella eina samgongu. Løgmaður brúkar málið um framtíðarstöðu Føroya sum skálkaskjól fyri at sleppa úr samgonguni, sigur Jóannes Eidesgaard

ERIKUR LINDENSKOV

Stríðið í samgonguni er ikki avklárað enn. Ögreitt er framvegis, hvar uppskot- ið um framtíðarstöðu Føroya endar, men mannt bendir á, at sambandsflokkurin í rættarnevndini fer at súlta málið.

Ger formaðurin í rættarnevndini, Bjørn á Heygum av ikki at taka málið fram aftur áðrenn tingið fer heim, tellur málið burtur. Vilja tingmenn kortini hava málið fram, kann hann leggja tað fram av nýggjum í ólav-søkurtingsetuni. So skal tað

umaltur til fyrstu viðgerð, tí tað er tað eitt nýtt mál.

Jóannes Eidesgaard, formaður Javnaðarflokksins skilur heldur ikki, hví Sambandsflokkurin skal gera so nógv burtur úr einum so litlum máli, sum at seta eina nevnd at kanna statsrættarlígu víðurskiptini

- Marita Petersen hevði málið framtíð á fundi við ting- og landsstýrismanning Javnaðarflokksins. Vit tósaðu eisini um, hvørt hetta mundi vera í stríð við samgonguskjalið, men komu til ta niðurstøðu, at tá uppskotið ikki var um broytingar í við-

urskiptunum við Danmark, men bara at seta eina tvørpolitiska nevnd at kanna víðurskiptini, so kundi tað ikki vera í stríð við gjørdar avtalur.

- So leingi vit ikki hava eitt konkret uppskot um broytingar dugi eg ikki at siggja tað stóra í hesum máli, sigur Jóannes Eidesgaard.

- Sambandsflokkurin hevði eisini eina eyka trygd, í og við at flokkurin hevur tvey umboð í rættarnevndini - harimillum formannin. Men sambandsmenn tósa óivað ikki nógv væl saman, tí hvørgin teirra hevur nevnt orð um, at hetta litla málið skuldi gerast samgongumál.

- Orsakið meg, sigur Jóannes Eidesgaard. - Men tað tykir sum um tað er onkur uttanfyrirstandandi, sum leggur Sambandsflokkinum lag á, og sum hevur fingið teir at taka eitt so stórt stig.

Onnur mál, sum eru í stríð við avtaluna

Jóannes Eidesgaard vísir á, at tað eru so mong onnur mál, sum eisini eru í stríð við samgonguskjalið.

- Tá ið vit gjørdur samgonguskjalið, samdust vit um, at vit skuldu finna frægastu marknaðaratgongd til ES. Vit markdust eisini um, at frægasta marknaðaratgongdin ikki var við limaskapi í ES. Kortini nýtir lögmaður hvørt høvi at ganga runt og reklamera fyri ES og fyrigklar fólk, at gerast vit limir í ES, eru allar súður syftar.

- Allir hinir flokkarnir í tinginum eru ímóti ES-limaskapi. Og á sama hátt er við víðurskiptunum við Danmark. Allir flokkar á tingi vilja gera onkrar broytingar - dagfóringar, men ikki Sambandsflokkurin. Flokkurin vil ikki ein gong lata tingið kjakast um málið, tí Sambandsflokkurin er ímóti tí. Hesin framferðarháttur er í stríð við demokratisku grundreglurnar og minnir mest um fundamentalistiskan framferðarhátt, at tabuevni ikki skulu verða umrødd.

Jóannes Eidesgaard nevni-ir eisini annað mál, har Sambandsflokkurin ikki beinleiðis arbeidir eftir samgonguskjalinum.

- Vit samdust um, at skuldu kommunur leggja saman, skuldu tær gera tað sjálvboðnar. Kortini ger Sambandsflokkurin beint tvørtur ímóti og vil tvinga tær at leggja saman. Vit hava dømið um Gøtu og Runavíkar kommunu, sum vilja gera tað sjálvboðnar - men Sambandsflokkurin er ímóti.

Samgonguskjalið - bíbil ella endamáli

Jóannes Eidesgaard heldur tað vera vorðið ein ó-

skikk við hesum nágreiniliga skrivaðu samgonguskjalinum.

- Allir smálutir eiga ikki at verða niðurfestir í eitt samgonguskjal. Í samgonguskjalinum skulu vit forma politikkinn og stinga kósina út í kortið. Tað skal ikki vera nøkur bíbil, sum vit lesa hvønn dag áðrenn vit fara til arbeiðis, heldur Jóannes Eidesgaard, sum heldur, at óskilið við samgonguskjalinum hevur kostað samfelagnum alt ov nógv.

- Men fyri Sambandsflokkurin er tað ein trúarspurningur - vit mugu ikki tósa um tey mál, sum Sambandsflokkurin heldur vera í stríð við samgonguskjalið, hóast aðrir halda nakað annað.

Viðurskiptini eru ógreidd

Jóannes Eidesgaard heldur, at trupulleikar eru í viðurskiptunum millum Danmark og Føroyar.

- Sambandsflokkurin kennir eisini sjálvur hesar trupulleikar frá royndunum í landsstýrinum seinastu tvey árin. Vit kunnu bert nevna bankamálið sum eitt dømi. Sambandsflokkurin proklameraði, at hetta var eitt felagsmál, sum danski staturin átti at rinda fyri, og vildi hava 2,7 milliardir krónur frá stjórnini. Svárið úr Danmark var greitt - NEI. Hetta er bert eitt prógv um, at tingini ikki eru nógv væl definerað.

- Peningaskipanin er eitt mál, sum vit mugu taka upp. Vit mugu hava greiðar avtalur um fráboðanarskyldu, so fíggiarfráfrítið ikki púra óforvarað fyri landsstýrið kann venda upp og niður upp á alla skipanina í Føroyum. - At hesi viðurskiptini mugu fást upp á pláss verður júst nú avdúka við bankakanningini.

Heimastýrislógin treingir til ábøtur

- Bara tað at heimastýrislógin er 50 ár er prógv um, at henni treingir ábøtur, heldur Jóannes Eidesgaard. Føroyar og Danmark eru ikki tey somu londini í dag, sum tey vóru tá. Danmark er eisini vorðið ein partur av ES, sum ikki var til fyri 50 árum síðani.

- Eg dugi ikki við mínum besta vilja at skilja, hví Sambandsflokkurin nú skal halda so fast upp á heimastýrislógina, sum hann í síni tí var ímóti. - Men søgan endurtekur seg, tí tá helt flokkurin fast upp á Amtið

- Javnaðarflokkurin bakkar ikki í hesum máli. Vit hava roynt at argumenterað, og tað sama hevur Sjálfstýrisflokkurin gjørt, sum er samdur við okkum í, at hetta ikki er brot á samgonguavtaluna.

Jóannes Eidesgaard: Politikkur - og ikki minst samgongupolitikkur snýr seg um at tillaga seg sínum samstarvsfeløgum og broytingunum í samfelagnum. Megnar tú ikki tað, kanst tú ikki arbeiða.

- Hetta er vorðið til eina kraftiga yvirreaktión frá lögmanni, tí málið snýr seg bara um at seta eina nevnd - og kanska nevndin kemur til, at einki skal gerast.

Kanska býr annað undir

Jóannes Eidesgaard heldur, at kanska býr okkurt annað aftan fyri stóðu Sambandsflokksins.

- Tað er einki dulmál, at samgongustevið ikki hevur verið alt ov gott seinastu tíðina. Løgmaður hevur fleiri ferðir sagt okkum, at um vit vilja, kunnu vit bara stinga í sekkin. - Men tað er ikki vørumerkið hjá Javnaðarflokkinum at loypa frá ábyrgd í hálvum valskjóði.

- Hetta málið kann ikki vera annað enn skálkaskjól, tí Sambandsflokkurin vil nýta okkurt høvi at sleppa sær undan ábyrgd.

- Vit hava loyst nógv stórmál síðani 1991, tí er tað at halda veljararnar fyri gjøldur, at gera so stórt rumbul burtur úr hesum máli, heldur Jóannes Eidesgaard.

- Teir kundu heldur tikið skattalættan, sparingarnar ella okkurt heilt annað.

- Hóast Sambandsflokkurin - sum eingin annar flokkur, hevur arbeitt við málum, sum beinleiðis eru í stríð við samgonguskjalið, so hava vit ikki latið okkum provokerað.

- At enda sigur Jóannes Eidesgaard, at politikkur, og serliga samgongupolitikkur - er ein spurningur um tillaging og um dynamikk. - Tú verður noyddur at tillaga teg tínum samstarvsfeløgum og broyttum samfelagsviðurskiptum. Annars ber ikki til at arbeiða.

△

Samgonguslit

Tað er hent fleiri ferðir fyrr, at samgongur eru slitnaðar, tí menn hava verið ósamdir um, hvussu samgonguskjalið skuldi verið tulkað. Men so smá mál, sum hetta, hava ikki fyrr volt slíkar trupulleikar.

1980

Í 1980 slitnaði samgongan millum Javnaðarflokkin, Tjóðveldisflokkin og Fólkaflokkin. Orsøkin var, at menn vóru ósamdir um, hvørt Strandferðslan skuldi sleppa at keypa eitt størri skip til uttanlandssiglingina.

1988

Í 1988 slitnaði samgongan millum Javnaðarflokkin, Tjóðveldisflokkin, Sjálfstýrisflokkin og teir kristligu, tí hesir síðstnevndu ikki vildu góðtaka, at samkynd fingu somu verju sum onnur fólk í borgarligu revsilógini.

1989

Í 1989 slitnaði samgongan millum Fólkaflokkin, Tjóðveldisflokkin, Sjálfstýrisflokkin og Kristiliga Fólkaflokkin, tí ósemja var um, hvørt studentaskúlin í Eysturoy skuldi liggja í Gøtudali ella á Kambsdali.

1990

Í 1990 slitnaði samgongan millum Fólkaflokkin, Sambandsflokkin og Tjóðveldisflokkin, tí Sambandsflokkurin ikki vildi góðtaka eina meirjáttan til Landsverkfræðingin upp á 13 milliónir krónur

1993

Í 1993 slitnaði samgongan millum Javnaðarflokkin og Fólkaflokkin, tí Fólkaflokkurin kundi ikki góðtaka saneringina av fiskavirkjunum.